

Sygn. akt V U 1006/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 9 września 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 1006/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 września 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy A. H. prawa do przeliczenia emerytury (...) na podstawie art. 110a cyt. ustawy, wskazując, iż nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250%, gdyż z 10 najkorzystniejszych kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, wynosi 150,41%, a z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu poprzedzających rok zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia – 194,18%. Zakład wskazał, że do wycień za okres od 7 kwietnia 1978 r. do 30 czerwca 1990 r. przyjęto wynagrodzenie minimalne z uwagi na to, iż zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu nie zostało wystawione na podstawie dokumentów osobowo-płacowych, tylko przyjęto je z tabeli z 20 najkorzystniejszych lat pracy wydanej przez ZUS w C..

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca podał, iż w okresie od 7 kwietnia 1978 r. do 30 czerwca 1990 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w C. O/L., budowa (...), (...), głęboko pod ziemią, w związku z czym jego zarobki w tym czasie były bardzo wysokie, a przyjęcie przez ZUS za ten okres zarobków minimalnych jest dla niego bardzo krzywdzące. Wskazał, że z tego okresu wszystkie składki do ZUS zostały odprowadzone, co z pewnością odnotowane jest na kontach w ZUS. Jego zdaniem, wystawione przez archiwistę Z. P. zaświadczenie jest legalne i zostało wystawione na podstawie autentycznych dokumentów, które jeszcze istnieją. Podnosząc powyższe, ubezpieczony

wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i ponowne ustalenie wysokości emerytury na podstawie art. 110a cyt. ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, powołując się na te same argumenty, co w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. H., ur. (...), jest uprawniony do dwóch emerytur górniczych przyznanych decyzjami z dnia 26 stycznia 2001 r. i z dnia 26 lipca 2012 r. oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 26 tej ustawy. Wnioskodawcy wypłacana jest trzecia z ww. emerytur jako świadczenie najkorzystniejsze.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury górniczej przyznanej decyzją z dnia 26 lipca 2012 r. przyjęto podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury górniczej i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 10 lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1999 r., który wynosił 265,49% i został ograniczony do 250%.

W związku ze składanymi wnioskami, emerytura wnioskodawcy była przeliczana poprzez doliczenie okresów składkowych przebytych po przyznaniu świadczenia.

Wnioskiem z dnia 12 sierpnia 2016 r. ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego o ponowne ustalenie wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wniosku dołączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 23 lipca 2016 r. z wynagrodzeniami z lat 1974 – 1978 wydane przez (...) S.A. w L. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 21 maja 2016 r. z wynagrodzeniami z lat 1978 – 1990 wydane przez archiwistę Z. P..

Organ rentowy, rozpatrując ww. wniosek ubezpieczonego, na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych, dołączonego do wniosku zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 23 lipca 2016 r. wydanego przez (...) S.A. w L. oraz przyjmując za okresy: od 16 lipca 1969 r. do 3 maja 1970 r., od 15 kwietnia 1972 r. do 30 czerwca 1974 r., od 7 kwietnia 1978 r. do 30 czerwca 1990 r., od 22 lipca 2015 r. do 23 sierpnia 2015 r., od 29 sierpnia 2015 r. do 22 września 2015 r. oraz od 30 września 2015 r. do 28 listopada 2015 r., wynagrodzenie minimalne, ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego w części po przyznaniu emerytury, w dwóch wariantach:

- z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1996 – 2005, wybranych z 20 lat kalendarzowych, tj. 1996 – 2015, poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o przeliczenie – wwpw wyniósł 150,41%;
- z 20 lat kalendarzowych, tj. 1976 – 1977, 1990 – 2000, 2008 – 2013 i 2015, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu – wwpw wyniósł 194,18%.

Decyzją z dnia 9 września 2016 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– ZUS Oddział w L. odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy emerytalnej, ponieważ żaden ze wskaźników wysokości podstawy wymiaru, ustalony w sposób określony w art. 110a ustawy, nie jest wyższy od wartości wskazanej w tym przepisie, tj. 250%.

/ **bezsporne** , a nadto dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawcy/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy

wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz (ust. 2 ustawy).

Wysokość emerytury podlega zatem ponownemu ustaleniu od podstawy wymiaru emerytury przeliczonej w myśl art. 110a ustawy emerytalnej, gdy zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

1. do ponownego obliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przypadającą w całości lub w części po przyznaniu emerytury, tj. z okresu:

- kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury od przeliczonej podstawy wymiaru,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał on ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury;

2. nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy jest wyższy niż 250%.

Stosownie do treści § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony twierdził, że jego zarobki za lata 1978 – 1990 wskazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 21 maja 2016 r. wydanym przez archiwistę Z. P. wskazane są w prawidłowej wysokości i znajdują oparcie w dokumentacji placowej z tamtego okresu. Kwestionował przyjęcie przez ZUS, że jego zarobki za ww. okres kształtowały się na poziomie wynagrodzenia minimalnego.

W judykaturze ugruntowany jest podgląd, zgodnie z którym do ustalenia wysokości emerytury winna być przyjmowana faktyczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne; w przypadku braku dokumentacji placowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w jego aktach osobowych, tj. umowy o pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia – w takim jednak wypadku uwzględnić można tylko takie składniki, które są pewne, stałe, wypłacane były w danym okresie i w określonej wysokości; wysokości wynagrodzenia lub danego składnika tego wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale musi to być ustalenie pewne – na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 1 października 2015 r., III AUa 205/15, LEX nr 1817534, wyrok SA w Poznaniu z dnia 3 czerwca 2015 r., III AUa 535/14, LEX nr 1781979, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 marca 2015 r., III AUa 1807/14, LEX nr 1814849, wyrok SA w Łodzi z dnia 5 listopada 2013 r., III AUa 260/13, LEX nr 1416043, wyrok SA w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2014 r., III AUa 1136/13, LEX nr 1504458). Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 listopada 2014 r. (III AUa 113/14) podkreślił, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Odwoływanie się do zarobków innej osoby czy też adekwatności wynagrodzenia z uwagi na staż pracy czy kwalifikacje, co do zasady będzie miało charakter hipotetyczny i niepewny, a ustalenie w tym zakresie musi być pewne.

W rozpoznawanej sprawie, w ocenie Sądu, przy ustalaniu wysokości emerytury wnioskodawcy nie można było oprzeć się na zaświadczeniu z dnia 21 maja 2016 r. wydanym przez archiwistę Z. P.. W zaświadczeniu tym bowiem wyżej wymieniony nie wskazał rzeczywistych zarobków wnioskodawcy z okresu od 1978 r. do 1990 r., lecz średnie zarobki krajowe, jakie obowiązywały w tamtym czasie. Pytany przez Sąd o dokumenty dotyczące zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w C. w ww. spornym okresie, na podstawie których wydał sporne zaświadczenie, Z. P. podał, że „mimo usilnych i drobiazgowych poszukiwań (...) nie odnalazł akt osobowych i zarobkowych, o które zwraca się Sąd Okręgowy”. Zasugerował, że możliwe, iż akta te zostały uprzednio przesłane do zainteresowanego lub oddziału ZUS, pod który on podlega, jednakże „nie może odnaleźć dowodów pocztowych nadania tych przesyłek” (k. 9). Skoro –pomimo podjęcia przez Sąd prób odnalezienia akt osobowych i płacowych wnioskodawcy– nie zachowały się żadne źródłowe dokumenty pracownicze, w szczególności dokumenty płacowe, z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w ww. Przedsiębiorstwie, Sąd nie miał żadnych możliwości prawidłowego i pewnego ustalenia rzeczywiście otrzymanych przez wnioskodawcę w spornym okresie wynagrodzeń. Nie mógł też tego uczynić w oparciu o odrębne zapiski samego wnioskodawcy. W związku z tym, że zapiski te nie zostały w żaden sposób potwierdzone przez byłego pracodawcę, ani nie znalazły nawet namiastki potwierdzenia np. w postaci zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, nie mogły posłużyć za wiarygodny dowód w niniejszej sprawie. Wbrew zarzutom wnioskodawcy, otrzymywane przez niego w spornym okresie zarobki nie są znane organowi rentowemu, albowiem –wbrew temu, co twierdzi wnioskodawca– nie zostały odnotowane na jego indywidualnym koncie w ZUS. Konta takie ZUS prowadzi dopiero od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. od dnia 1 stycznia 1999 r., a sporny okres dotyczy okresu wcześniejszego, tj. lat 1978 – 1990, kiedy to nie na ZUS, lecz na pracodawcach spoczywał ciężar sporządzania i przechowywania dokumentacji płacowej pracowników. Skoro dokumentacja ta nie zachowała się, a w sprawie nie było żadnych dowodów pośrednich, które byłyby w stanie wykazać rzeczywistą wysokość zarobków wnioskodawcy z lat 1978 – 1990, to nie było też podstaw do kwestionowania stanowiska ZUS, zgodnie z którym przyjął on w miejsce nieudowodnionych zarobków wnioskodawcy –zarobki na poziomie wynagrodzenia minimalnego pracowników z tego okresu. Na taki zabieg pozwala organowi rentowemu wprost przepis art. 15 ust. 2a cyt. wyżej ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe, w tym zasadność nieuwzględnienia przez ZUS zaświadczenia z dnia 21 maja 2016 r. wydanego przez archiwistę Z. P., Sąd uznał, iż organ rentowy prawidłowo wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy. Biorąc pod uwagę zarobki wnioskodawcy z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1996 – 2005, wybranych z 20 lat kalendarzowych, tj. 1996 – 2015, poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o przeliczenie emerytury, organ rentowy ustalił, że wwpw z tego okresu wynosi 150,41%; a przy uwzględnieniu zarobków ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych, tj. z 1976 – 1977, 1990 – 2000, 2008 – 2013 i 2015, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu – wwpw wynosi 194,18%, a zatem w żadnym z ww. wariantów nie przekracza progu 250%, o którym mowa w cyt. wyżej art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej. A skoro tak, to w rozpoznawanej sprawie nie było podstaw do ponownego ustalenia wysokości świadczenia A. H..

Z powyższych względów, zdaniem Sądu, zaskarżona decyzja odpowiada prawu, a przy jej wydawaniu organ rentowy nie naruszył żadnych przepisów. Odwołanie wnioskodawcy zaś –jako pozbawione uzasadnionych argumentów– podlegało oddaleniu, na podstawie art. 477(14) § 1 k.p.c.
